

Foto: Tom Engström

HMK, kung Carl Gustaf, följde "Norrskan" på nära håll. Även fäktidningen nagelfors.

FMÖ 82:s övningsledare: Generalöjtnant Erik G. Bengtsson.

Foto: Tom Engström

Författare: Generalmajor Bertil Nordström

Syftet med övningen "Norrskan" var i samlning till Övre Norrlands militärområde. Till- och fråntransporterna förband kanske den största skillnaden i landerna i ÖN satte förbanden på håret. Deltagande förbanden tre moment som port. Många förband (bl a ur FV) genomövades i stor skala.

FMÖ del 1 1982

★ ★ ★ Försvarsmaktsövningen (FMÖ) "Norrskan" genomfördes i början av mars i Övre Norrlands militärområde och torde för Flygvapnets del inneburi, vad beträffar totalt deltagande flygföretag, en av de största övningar som genomförts de senaste 15 åren. Totalt deltog av flygande förband 21 divisioner, två helikoptergrupper och en sambandsflyggrupp. Huvuddelen av militärområdets lednings- och radarluftbevakningsförband var organiserade. Därtill genomförde två luftbevakningskompanier krigsförbandsövning (KFÖ). ★ I höst genomförs en ny FMÖ (del 2), då i södra Sverige. ★ ★ ★

Foto: Ake Andersson

Utländska gäster imponerades av visningen av Bas 90-systemet. Speciellt av starter + landningar på glashala banor (bromskoefficient ca 0,1).

Övningsändamålen var de för flygvapenförbanden normala, men tyngdpunkten var av naturliga skäl lagd på:

- ◆ Kraftsamlning till operationsområde ÖN;
- ◆ Stridsverksamhet under vinterförhållanden;
- ◆ Samverkan armé- och flygstridskrafter, samt sist men inte minst;
- ◆ Flygtransporter.

Övningen var uppdelad i två skeden. Under skede 1 (som för arméförbandens del i stor utsträckning var ett till-

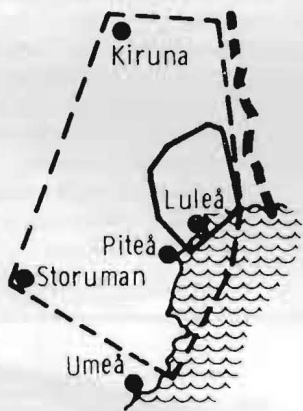
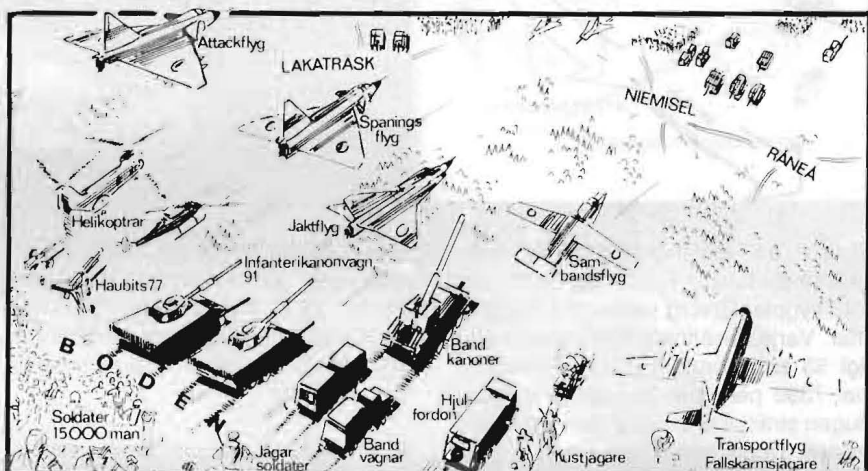
armé-, flyg- och i viss utsträckning marinstridskrafter och lösande av uppgifter i samverkan under vinterförhållanden viktig och svår del i övningen och utgjorde för många övningar förbandsvis "hemma på fältet". Vinterförhållanden. Övningen "Norrskan" omfattade för de allra flesta övningar in i varandra. Det var tilltransport, strid och återtransportmoment med skarp ammunition. Underhållstjänsten

NORRSKEN

Försvarsmaktsövning 82

Foto: Kent Hult

Finstreckat område = Flygvapnets övningsområde.

Foto: Jenn Björkgren

För första gången i en större övning genomfördes trupptransporter också med TP 84. "Hercules" flygfraktede ca 7.400 man. Total flygsträcka = 4 varv runt vårt jordklot!

transportskede) deltog FV-förbanden "bara" under delar av dygnet. Uppgifterna var främst luftförsvar, spanings- och attackuppgifter samt flygtransporter. Dessutom tillkom uppgiften att med formella övningar bidra till arméförbandens utbildning i uppträdande mot fiendligt flyg. Under skede 2 deltog FV-förbanden dygnet runt, varvid samtliga uppgifter inom alla system övades.

Övningen gynnades i stort av gott väder. I början och slutet var dock väderet dåligt med låga moln och dimma, vilket till viss del återverkade på flygin-satsernas genomförande. Alla uppgifter löstes dock.

●● **Nå, hur gick det?** – Sammanfattningsvis har övning "Norrskan" totalt sett genomförts på ett mycket bra sätt. Detta omdöme gäller *alla* deltagande staber, förband och funktioner oberoende av försvarsgrenstillhörighet.

För FV-förbandens del – som inom vissa funktioner, främst bassidan, varit personellt starkt reducerade – gäller detta omdöme i hög grad. I många fall var insatserna föredömliga. Befäl och värnpliktiga har visat yrkesskicklighet, god motivation och ambition samt förmåga att under besvärliga förhållanden lösa ålagda uppgifter.

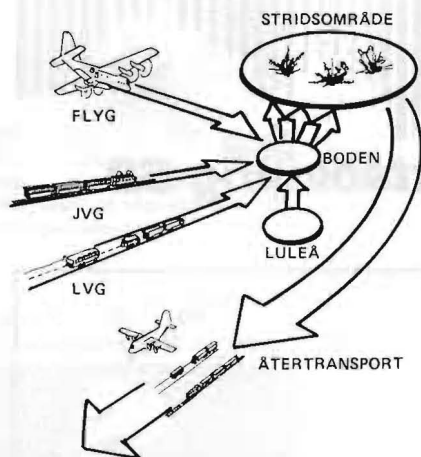
Särskilt glädjande är, att trots delvis svåra bankonditioner och under del av övningen dåligt väder, har inga haverier eller allvarliga tillbud inträffat. Totalt flögs under de intensiva övningsdyggen nära 2000 tim (väl motsvarande antal uppdrag) under fältmässiga förhållanden. Detta visar god kvalitet.

Trots närheten till utländskt territorium inträffade ingen gränskränkning. Detta visar *god planläggning* och *god flygdisciplin*.

●● Vår förstärkta flygtransportdivision ur F7 fick sitt elddop. Förutom transporter av soldater och materiel genom-

Transporterna till + från övningsområdet var viktiga moment. Utöver järn- och landsvägstransporter användes FV:s utökade flotta av TP 84. "Hercules" var också plattform för fallskärmssoldatluftlandsättningen, samt ip-medel för skadade (tillsammans med civila DC-9 + F-28).

TRANSPORTER

fördes en luftlandsättning av fallskärmssoldater. Totalt genomfördes 283 flygplanföretag under 316 flygtimmar. Varje besättning flög genomsnittligt 53 tim. Förutom mycken materiel har 7398 personer transporterats och flugen sträcka motsvarar fyra varv runt jorden. Uppgifterna löstes trots delvis svåra väderförhållanden på ett mycket professionellt sätt. Transportdivisionens insatser visar vilken betydande resurs, till nytta för vår beredskap och rörlighet, vi nu fått till vår försvarsmakt.

Under några dagar genomfördes på Bodens skjutfält en tillämpningsskjutning med skarp ammunition i samverkan mellan armé- och flygförband. Samtliga attackdivisioner, såväl lätta

som medeltunga, deltog. Skjutningen präglades av sekundprecision och mycket gott träffresultat, vilket från Rödbergets hjässa kunde bevitnas av drygt 7000 åskådare med statsministern i spetsen.

● Övningen ägnades osedvanligt intresse från massmediernas sida. Totalt besöktes övningen av ca 150 journalister, varav 25 utländska.

Övningen hedrades med besök av Konungen, statsministern m fl regeringsledamöter, försvarsutskottet, höga militära chefer med ÖB i spetsen, generaldirektören för SJ m fl, m fl. Inbjudna internationella observatörer studerade också övningen. De flesta, journalister såväl som VIP:s, fick tillfäl-

le se olika delar av FV-förbandens verksamhet. Störst intresse tilldrog sig Viggarnas "hissnande, glashala" landningar och starter på "Bas 90-strip" på Vidsel samt flygtransportdivisionens verksamhet. Övriga funktioner gavs jämväl genomgående gott betyg.

●● FMÖ 82 "Norrskén" har genomförts. Totalintrycket är mycket positivt. Deltagande FV-förband har demonstrerat hög beredskap, betydande såväl operativ som stridseffekt, hög materiell och personell kvalitet. Därvid har även klart visats betydelsen av flygstridskrafter i vårt försvar.

Vi har med genomförandet av FMÖ 82 "Norrskén" demonstrerat vilja och förmåga att försvara oss. ■

Gennj Bertil Nordström

NORRSKEN

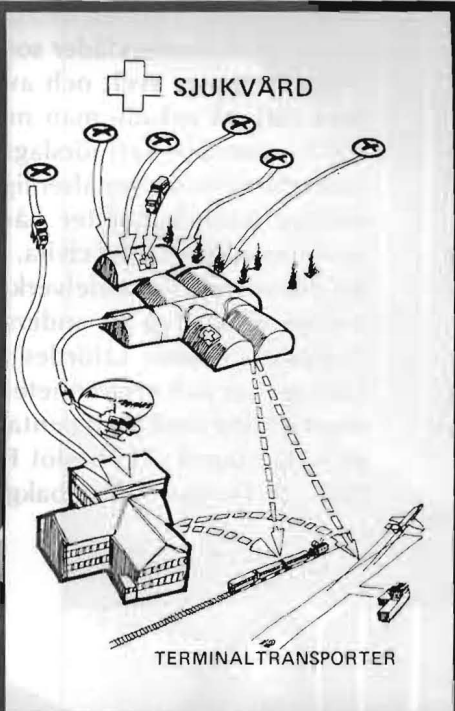

Foto: Jann Björkgren

Ovan: Underhållstjänsten övades i större omfattning än tidigare. Ett stort fältsjukhus upprättades. Civila och vpi ställde upp som sårmarkörer. Skadade fördes med tp-flyg, hkp samt väg- och räddades till Boden. Betr. övr uh-tjänst (livsmedel, ammunition, m m) anlätades det civila. - Nedan: Markpersonalens snabba vapenbyten m m + förarnas skickliga agerande på isiga underlaget imponerade på mediafolket.

